

นโยบายที่ 3 : แก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เห็นผลเป็นรูปธรรม

1) การวิเคราะห์สถานการณ์ในพื้นที่ ในการขับเคลื่อนการดำเนินงานการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เห็นผลเป็นรูปธรรม

หน่วยงานทางการศึกษาทุกสังกัด ดำเนินการขับเคลื่อนการดำเนินการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้ถือปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการหักเงินเดือนบำเหน็จบำนาญข้าราชการเพื่อชำระหนี้เงินกู้ให้แก่สวัสดิการภายในส่วนราชการและสหกรณ์ พ.ศ. 2551 อย่างเคร่งครัด จัดให้มีการประชาสัมพันธ์ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีความประสงค์ให้ต้นสังกัดหักเงินเดือนเพื่อชำระหนี้ และหักเงินเดือนเพื่อสิทธิประโยชน์อื่นใดตามที่กฎหมายกำหนด จัดทำหนังสือยินยอมให้ส่วนราชการหักเงินเดือน ณ ที่จ่ายเพื่อชำระหนี้เงินกู้นั้น จะต้องมีเงินเดือนสุทธิหลังจากหักชำระหนี้แล้วไม่น้อยกว่าอัตราร้อยละ 30 โดยแจ้งประชาสัมพันธ์ให้สถานศึกษาในสังกัดทราบเรื่องการลงทะเบียนเข้าร่วมโครงการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา ระบบแก้หนี้ สพฐ. (debt obec) ตามปฏิทินการรับลงทะเบียนรอบที่ 1 วันที่ 25 ธันวาคม 2566 ถึงวันที่ 5 มกราคม 2567 ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการแก้ไขปัญหาหนี้สินข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (สถานีแก้หนี้ครู) ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 เป็นประธานกรรมการ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ที่กำกับดูแลกลุ่มอำนาจการ เป็นรองประธาน และผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงานบุคคล ผู้อำนวยการกลุ่มกฎหมายและคดี ผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงานการเงินและสินทรัพย์ เป็นคณะกรรมการ มีผู้อำนวยการกลุ่มอำนาจการเป็นกรรมการและเลขานุการ มีหน้าที่ดำเนินการ

1. กำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สินข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วมกันระหว่างสหกรณ์ออมทรัพย์ครู ส่วนราชการและสถาบันการเงินในเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานระดับจังหวัด
2. จัดทำระบบข้อมูลเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินของข้าราชการครูฯ ในภาพรวมของเขตพื้นที่การศึกษา ข้อมูลเกี่ยวกับรายได้ และข้อมูลหนี้สินข้าราชการครูจากสหกรณ์ออมทรัพย์ครูและสถาบันการเงินของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ลูกจ้างประจำและพนักงานราชการ รวมถึงข้าราชการบำนาญ
3. รับลงทะเบียนแก้ไขหนี้สินข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
4. ปรับปรุงและยกระดับการหักเงินเดือนเพื่อชำระหนี้ ควบคุมยอดหนี้ไม่ให้เกินความสามารถในการชำระหนี้ ตรวจสอบข้อมูลรายการหัก ณ ที่จ่าย และข้อมูลจากเครดิตบูโร ให้มีเงินเดือนเหลือสุทธิหลังหักชำระหนี้แล้วไม่น้อยกว่าร้อยละ 30
5. กำหนดมาตรการหักเงินเดือนเพื่อใช้หนี้สวัสดิการและสหกรณ์ออมทรัพย์หรือสถาบันการเงินที่ผ่อนปรนอัตราดอกเบี้ยเพื่อสวัสดิการที่แท้จริงคือต้องเป็นอัตราเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ในตลาดทั่วไป
6. ร่วมกับสหกรณ์ออมทรัพย์ครูและสถาบันการเงินอื่น ๆ ในการปรับโครงสร้างหนี้กับเจ้าหนี้ทุกราย หรือรวมหนี้ให้ครูมีเงินเดือนสุทธิหลังหักชำระหนี้แล้วไม่น้อยกว่าร้อยละ 30
7. โกล่เกลี่ยเพื่อชะลอการฟ้องร้องก่อนการดำเนินคดี โกล่เกลี่ยระหว่างการพิจารณาคดี และ

การประสานงานช่วยเหลือครูในชั้นบังคับคดี รวมถึงการไกล่เกลี่ยระหว่างเจ้าหน้าที่กับครูและผู้ค้าประกันด้วย

8. ประสานความร่วมมือจากสถาบันการเงิน ส่วนราชการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสนับสนุนและช่วยเหลือแก้ไขปัญหาหนี้สินข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

9. พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความรู้ด้านการเสริมสร้างวินัยและการวางแผนทางการเงิน

แจ้งประชาสัมพันธ์ขอความร่วมมือการแก้ไขปัญหาหนี้ทุกภาคส่วน ตามมติคณะรัฐมนตรี ได้ออกมาตรการ “แก้ไขหนี้ลูกหนี้ NPLs” ของสินเชื่อย่อยไม่มีหลักประกัน วงเงินกู้ไม่เกิน 1 ล้านบาท และการชะลอกระบวนการดำเนินคดีตามกฎหมายกับลูกหนี้สถานะ NPLs ด้วยมาตรการ “4 ไม่” คือ ไม่ฟ้อง ไม่ยึดทรัพย์ ไม่ขายทอดตลาด และไม่ฟ้องล้มละลาย

ภาพรวมของปัญหาหนี้ครูและบุคลากรทางการศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทรา มีเจ้าหน้าที่รายใหญ่ที่สุดคือ สหกรณ์ออมทรัพย์ครู รongลงมาคือ ธนาคารออมสิน จากปัญหาหนี้สินของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ลงทะเบียนในระบบแก้หนี้ สพฐ. (debt obec) ที่เกิดขึ้นจากสหกรณ์ออมทรัพย์ครูมากกว่าหนี้สินจากสถาบันการเงินอื่น จึงกำหนดแผนแก้ปัญหานี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยการขอความร่วมมือกับสหกรณ์ออมทรัพย์ครู ในการร่วมแก้ไขปัญหานี้สินครู เพื่อให้ครูมีสภาพคล่องในการชำระหนี้ มีคุณภาพชีวิตที่ดีอยู่อย่างมีศักดิ์ศรี และสามารถแก้ไขปัญหานี้สินได้อย่างทั่วถึง

2) ผลการดำเนินงานการขับเคลื่อนนโยบายฯ ที่ 1.3

2.1) การดำเนินการตามแผนงาน/มาตรการเจรจาช่วยเหลือ เพื่อแก้ไขปัญหานี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา

หน่วยงานทางการศึกษาทุกสังกัด จัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการแก้ไขปัญหานี้สินข้าราชการครูฯ ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (สถานีกแก้หนี้ครู) ประชุมคณะกรรมการแก้ไขปัญหานี้สินข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (สถานีกแก้หนี้ครู) รวบรวมวิเคราะห์ และตรวจสอบข้อมูลผู้ลงทะเบียนแก้ไขปัญหานี้สิน เป็นรายบุคคล และเก็บข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน ประชุมคณะกรรมการแก้ไขปัญหานี้สินข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลผู้ลงทะเบียนแก้ไขปัญหานี้สินรายบุคคล จำนวนที่เป็นหนี้สินแต่ละรายและแยกประเภทผู้ลงทะเบียนฯ หนี้สินที่เป็นปัญหาส่วนมาเป็นหนี้จากบัตรเครดิต บัตรกดเงินสด และหนี้นอกระบบ ประชาสัมพันธ์แจ้งให้ครูที่ลงทะเบียนแก้ไขปัญหานี้สินและที่มีหนี้สินแต่ไม่ได้ลงทะเบียนฯ ติดต่อขอปรับโครงสร้างหนี้กับสหกรณ์ออมทรัพย์ครู ธนาคารออมสิน ธนาคารอาคารสงเคราะห์ และธนาคารกรุงไทย เพื่อจะได้สิทธิพิเศษในการปรับโครงสร้างหนี้ การลดดอกเบี้ย ตลอดจนการผ่อนปรนหนี้สิน ซึ่งมีข้าราชการบำนาญที่ลงทะเบียนแก้ไขปัญหานี้สิน เน้นย้ำเรื่องการหักเงินเดือนเพื่อชำระหนี้ โดยให้ถือปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการหักเงินเดือนบำเหน็จบำนาญข้าราชการเพื่อชำระหนี้เงินกู้ ให้แก่สวัสดิการภายในส่วนราชการและสหกรณ์ พ.ศ. 2551 อย่างเคร่งครัด มีการตรวจสอบข้อมูลข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีความประสงค์ของหนังสือรับรองเพื่อประกอบการกู้ยืมเงินกับสถาบันการเงิน

โดยจะต้องมีเงินเดือนสุทธิหลังจากหักชำระหนี้แล้วไม่น้อยกว่าอัตราร้อยละ 30 ถึงจะออกหนังสือรับรองดังกล่าวให้ ส่งเสริมให้มีการแก้ไขปัญหานี้สินครูและบุคลากรและการปรับโครงสร้างหนี้การบริหารความเสี่ยง การควบคุมยอดหนี้ และให้ความรู้ด้านการเสริมสร้างวินัยและการวางแผนทางการเงิน ส่งเสริมอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องการวางแผนการใช้เงิน และการออมเงินดอกเบี้ย และการน้อมนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

2.2) การสำรวจสภาพหนี้ จัดทำฐานข้อมูล และจัดกลุ่มสภาพปัญหาหนี้สินของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัด

หน่วยงานทางการศึกษาทุกสังกัด ดำเนินการสำรวจสภาพหนี้โดยจัดทำหนังสือแจ้งประชาสัมพันธ์ให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดที่มีปัญหานี้สินเข้าร่วมโครงการและลงทะเบียนในระบบที่ <https://debtclinic.obec.go.th>. นำข้อมูลข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษารวมถึงข้าราชการบำนาญที่ได้ลงทะเบียนเข้าโครงการมาจัดทำฐานข้อมูลเกี่ยวกับรายได้ ข้อมูลหนี้สินจากสหกรณ์ ออมทรัพย์ครูและสถาบันการเงิน จัดกลุ่มสภาพปัญหาหนี้สิน จำแนกหมวดหมู่ ตามสี ที่ สพฐ.ได้กำหนดไว้ โดยจัดอยู่ในกลุ่มสีแดง ที่ยังไม่ถูกฟ้อง และอยู่ในกลุ่มสีเหลืองที่มีเงินเดือนคงเหลือมากกว่า 30% นำข้อมูลเข้าที่ประชุมเพื่อเตรียมการนัดหมายผู้ยื่นคำร้องขอแก้หนี้สิน ได้ประสานผู้ที่ลงทะเบียนไว้ทุกรายเพื่อสอบถามถึงปัญหานี้สินที่มีอยู่เป็นรายบุคคลว่าต้องการให้ช่วยเหลืออย่างไร ซึ่งผู้ลงทะเบียนทุกรายเข้าใจว่าจะได้เงินกู้จากโครงการที่มีดอกเบี้ยต่ำ เพื่อไปชำระหนี้สิน โดยไม่ประสงค์ที่จะให้เจรจากับเจ้าหนี้ที่มีอยู่เดิม ดังนั้น ผู้ลงทะเบียนเข้าร่วมโครงการไว้ จึงขอถอนชื่อออกจากระบบทุกราย

ปัญหาอุปสรรค

1. ฐานข้อมูลที่ยื่นคำร้องลงทะเบียนในระบบ ทำให้การจำแนกหมวดหมู่ไม่ชัดเจน
2. ข้อมูลในการลงทะเบียนแก้ไขปัญหานี้สินครู เป็นข้อมูลที่ยังไม่เพียงพอต่อการนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหานี้สินครู
3. ผู้ลงทะเบียนแก้ไขปัญหานี้สิน มีความเข้าใจที่คลาดเคลื่อน เช่น เข้าใจว่ารัฐบาลจะจัดสรรเงินมาช่วยชำระหนี้ให้
4. ไม่สามารถใกล้เคียงกับสถาบันการเงินได้ เช่น สหกรณ์ออมทรัพย์ครู
5. คณะกรรมการยังไม่เข้าใจแนวทางเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหานี้สินครูอย่างชัดเจน เนื่องจากทางผู้รับผิดชอบโครงการยังไม่ได้จัดประชุมและอธิบายเกี่ยวกับการดำเนินการโครงการแก้ไขปัญหานี้สินครูให้กับคณะกรรมการในทุกคณะได้รับได้รับแนวทาง
6. ครูบางคนไม่แจ้งหนี้สินทั้งหมด
7. ครูมีรายได้น้อยกว่าค่าใช้จ่ายในแต่ละเดือน อัตราดอกเบี้ยสูง ค่าครองชีพสูง
8. ครูไม่เคยได้รับการแก้ไขอย่างเป็นรูปธรรม (โดยทั่วไป)
9. สภาพหนี้สินของครูส่วนใหญ่คือหนี้สินที่เกิดจากการกู้เงินซื้อโครงการสวัสดิการการเงินกู้ ช.พ.ค และ ช.พ.ส ของสำนักงาน สกสค. ซึ่งจากการสำรวจพบว่า บางรายได้ปิดเงินต้นเรียบร้อยแล้ว บางรายจ่ายแค่ดอกเบี้ย ทำให้จำนวนเงินต้นลดน้อยลงมาก

- 3) ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในภาพรวม
 1. ต้องการบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถจาก สพล.ลงพื้นที่ให้คำแนะนำ มากขึ้น
 2. ควรมีการจัดสรรงบประมาณให้สถานีแก๊สในในแต่ละจังหวัดเพื่อจัดอบรมให้ความรู้กับครูที่มีปัญหาหนี้สิน เพื่อจะได้รับรู้ถึงวิธีแก้ไขหนี้ในเบื้องต้น การเตรียมตัวกรณีถูกฟ้องและหลังถูกฟ้อง ในฐานะที่เป็นลูกหนี้หรือผู้ค้ำประกัน
 3. ควรมีการทำข้อตกลงเรื่องดอกเบี้ยเงินกู้ให้ต่ำกว่าปกติกับสถาบันการเงินต่าง ๆ เช่น ธนาคารกรุงไทย ธนาคารออมสิน ธนาคารอาคารสงเคราะห์ และสหกรณ์ออมทรัพย์ครู
 4. ห้ามกู้เพิ่มภายใน 1 ปี
 5. ให้ความรู้ด้านการเสริมสร้างวินัย และการวางแผนทางการเงิน ให้มีการรวมหนี้ทางเดียว
- 4) รูปแบบ แนวทาง หรือนวัตกรรมที่เป็นแบบอย่างที่ดี (ถ้ามี) -ไม่มี-